

MUZEUL CARTIERULUI TĂU!

Valea Aurie în fotografii vechi

Delia VOINA
muzeograf, Muzeul Național Brukenthal

ORIGINEA NUMELUI CARTIERULUI

- Porțiunea pârâului *Trinkbach*, situată în amonte de Digul cu Pini , până la actuala Grădină Zoologică a purtat numele de *Goldthal* (= Valea Aurului), de la strălucirea galben-aurie a florilor de pădăie și bulbucel care acopereau valea în perioada de înflorire.
- Originea numelui cabanei-restaurant din zonă, construită în anii 60 pe locul unei construcții masive cu etaj și mansardă *Das Waldcafé. Goldtaler Fereinheim* (= Cafeneaua din pădure. Casa de vacanță a Văii Aurii).

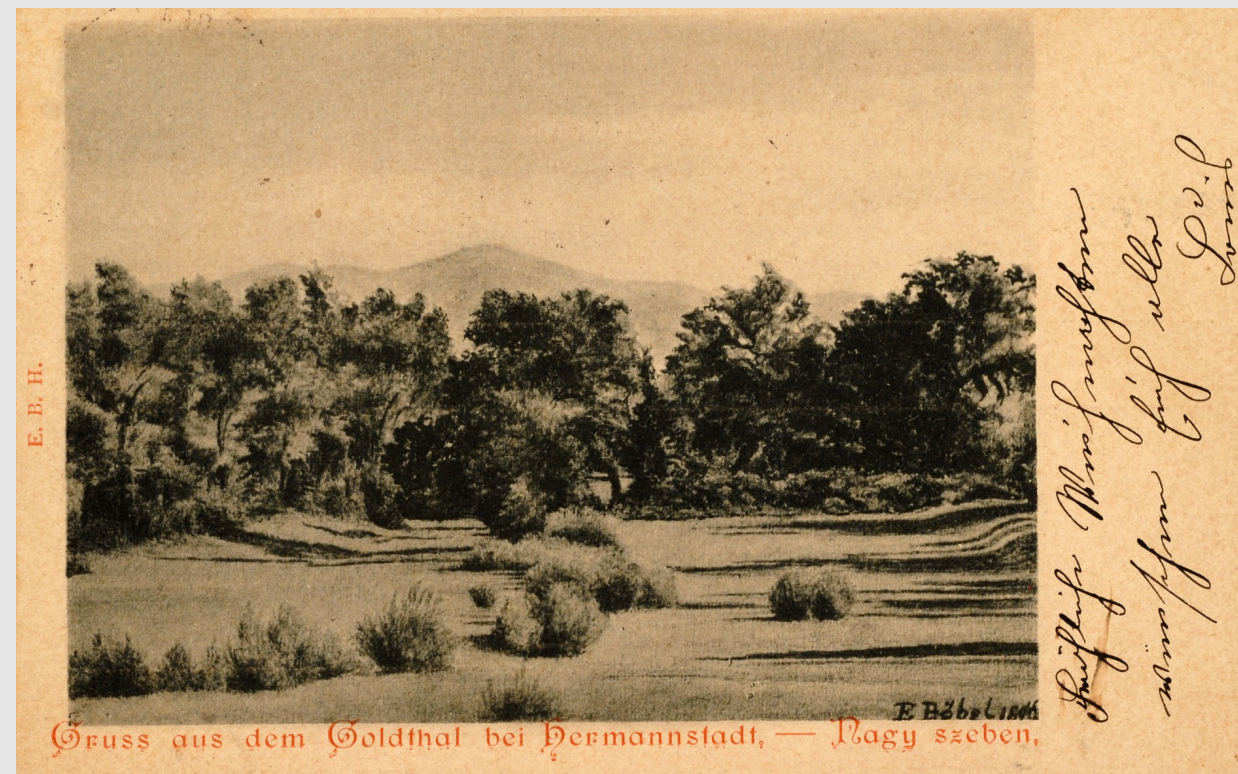
ÎNAINTEA CARTIERULUI

- Înaintea dezvoltării cartierului modern, zona Valea Aurie era dominată de pădure, apă, drumuri și terenuri agricole. Pârâul *Trinkbach* și cursurile de apă din zonă au avut un rol important în dezvoltarea locului. Înaintea cartierului de blocuri, peisajul era mult mai puțin urbanizat, iar zona păstra caracterul de margine a orașului.

PĂDUREA DE LÂNGĂ ORAȘ

- Toată pădurea Dumbrava / *Junger Wart* a fost pe vremuri proprietatea orașului Sibiu și era folosită ca bază de aprovizionare cu lemn, cât și ca teritoriu de vânătoare și de distracție pentru toți cetățenii orașului. Cele mai vechi imagini fotografice cu actuala zonă Valea Aurie sunt reproduceri după acuarele semnate de J. Böbel .

PARCUL SUB ARINI

Orașul întâlnește natura.

- Este unul dintre cele mai vechi parcuri din România, înființat în noiembrie 1856 printr-o hotărâre a municipalității, având o suprafață de 22 hectare. Cel desemnat cu elaborarea proiectului și conducerea lucrărilor a fost inginerul Wolfgang Seifried.
- Între 1857-1858 au fost trasate cele două alei principale de-a lungul fostului canal al Școlii de Înot (deschisă în anul 1821) și al pârâului *Schewis/ Seviș*. Au fost plantați pini, tei și arini.
- În 1859 a fost construit digul iar în 1860 podul peste pârâul *Trinkbach*. Din 1881 parcul s-a aflat în grija *Societății pentru înfrumusețarea orașului* care a continuat activitatea de plantare de copaci.
- În 1883 a fost construită o seră iar în 1895 s-a realizat prima fântână arteziană.

PARCUL SUB ARINI

- Pavilionul de muzică în care fanfara militară dădea spectacole în fiecare duminică a fost inaugurat la 7 iulie 1898.

- La 30 aprilie 1905 s-au finalizat lucrările pentru introducerea iluminatului electric.

- În 1927, pe latura sudică a parcului, s-a dat în folosință stadionul, cunoscut la început sub numele de „Stadionul de educație fizică”.

- Cu ocazia sărbătoririi a 50 de ani de la amenajarea parcului și de la înființarea *Societății pentru înfrumusețarea orașului*, în 1929 se instalează *Vasul de piatră*.

PARCUL SUB ARINI

Restaurantul BOLTA RECE

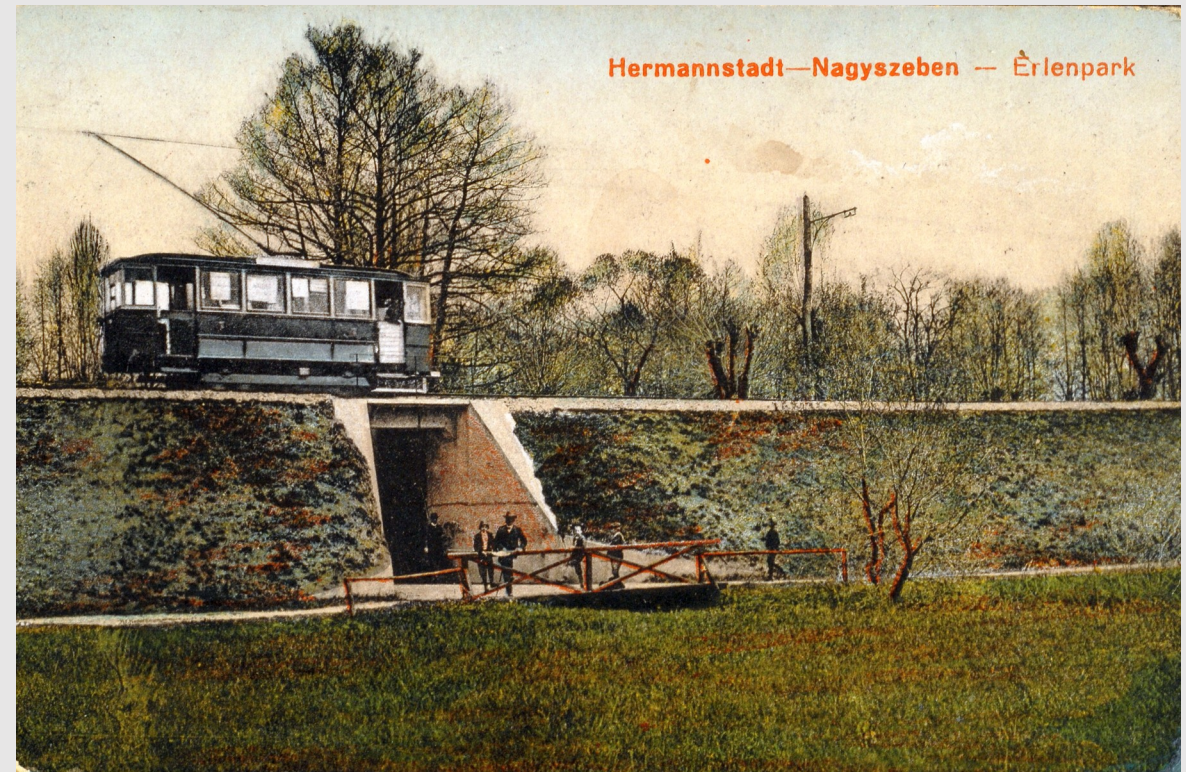
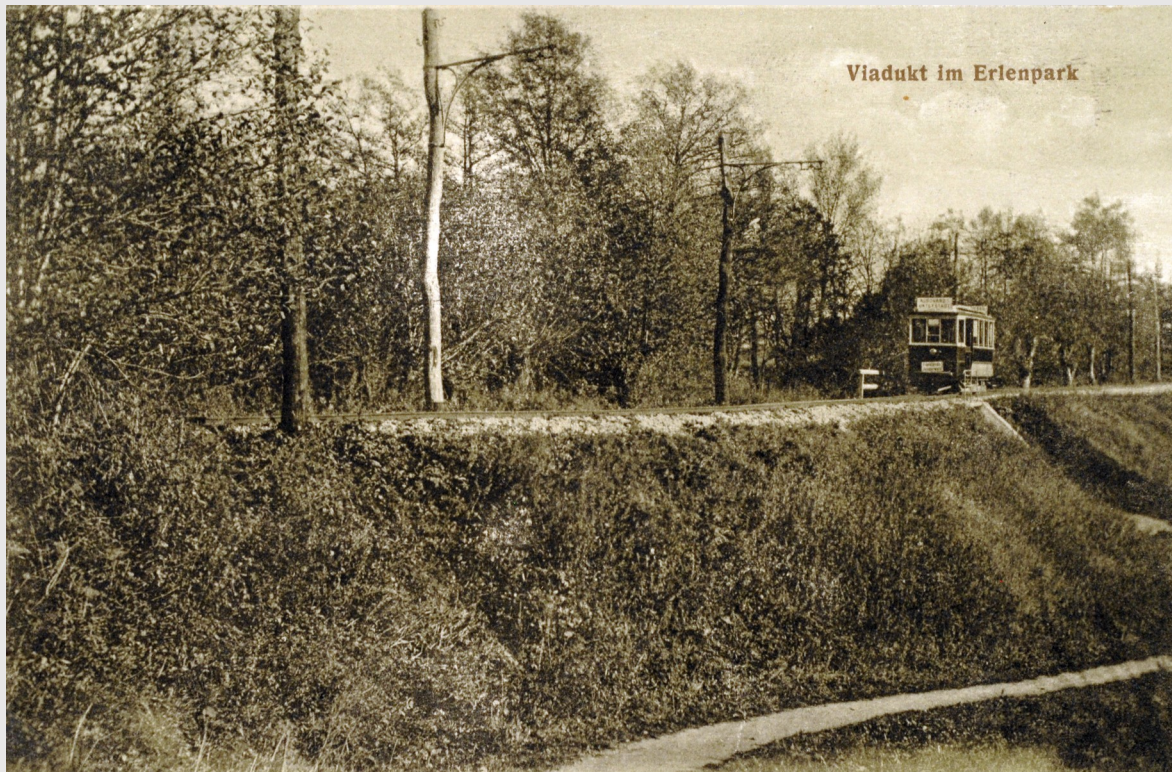
- Între 1865-1865 Banca de Amanet a construit Restaurantul Sub Arini, pe o suprafață arendată de 20 de ani de la Primăria Sibiu. Localul a purtat și numele de *Caffe și Conditorei Berthold Frenz* și *Sub Arini – Erlenpark*. Din anul 1940 este cunoscut ca *Bolta Rece*.

DUMBRAVA

Pădurea de lângă oraș.

- În 15 mai 1915 a fost inaugurată prelungirea liniei de tramvai cu o lungime de 1.220 m de la Cimitirul Central până la Hanul Dumbrava.

MOARA LUI SCHREYER

Apa a pus în mișcare Valea Aurie.

În anul 1770, în Pădurea Dumbrava a fost construită o moară cu sită care nu doar măcina, ci și cernea făina. A fost luată în arendă, pentru 200 guldeni pe an, de senatorul *Schreyer*. A fost construită pe canalul pârâului Seviș, mai sus de moara de pulbere. Moara a rezistat, pe același loc, aproape 300 de ani, deși utilitatea sa a fost „deturnată” de la cea de moară în locuință. S-a demolat, din motive de „igienizare”, locul devenind un focar de infecție (și de gălăgie) în zonă. Doar o construcție anexă, încă în picioare, în spatele bisericii și câteva bucăți de zidărie uitate prin iarbă mai amintesc că aici a fost o moară: cea a magistratului sibian *Friedrich Schreyer*, cel preocupat de apa potabilă a sibienilor.

ȘTRANDUL DE LA MOARA SCHREYER

Un loc de agrement pierdut.

- La 9 iunie 1910 este deschis ștrandul din Valea Aurie, cunoscut sub numele „*baia liberă de la Moara lui Schreyer*”. Ștrandul a fost demolat în anii 1955-1956 și locul folosit ca groapă de gunoi, apoi ca depozit. La ștrand existau bazine cu apă (rece) și cabine din lemn care, odinioară, înconjurau bazinul. În timp cabinele au rămas doar pe latura dinspre intrare, respectiv drumul care ulterior va deveni strada Iazului.
- Potrivit presei vremii, la 1939 pentru o intrare de la 8 dimineața până la 8 seara se plătea un bilet de 10 lei.

PRIMELE LACURI ȘI GRĂDINA ZOOLOGICĂ

- Uzina Electrică din Sibiu a construit, pe cursul pârâului *Trinkbach*, un baraj din pământ și piatră, în scopul obținerii unui lac de acumulare, care a deveni o crescătorie de pești dar și loc de agrement pentru pasionații de plimbări cu barca. Amenajarea lacurilor din Dumbrava Sibiului, cu o suprafață de 16 ha., s-a încheiat la 1 iunie 1915.

PRIMELE LACURI ȘI GRĂDINA ZOOLOGICĂ

Grădina zoologică (prima din România) a fost deschisă în anul 1929 și a luat ființă prin strădania ing. Szekely de la Uzinele sibiene de electricitate. Primele animale ale grădinii au fost: o pisică sălbatică, o lupoaică de un an și jumătate donată de Alteța sa Regală Principele Regent Nicolae, un lup donat de Societatea „Șoimul”, un urs și patru vulpi.

HANUL DIN DUMBRAVĂ

Un loc cu povești.

Hermannstadt — Nagyszeben — Sibiu

Neues Waldwirthshaus (Rückansicht)

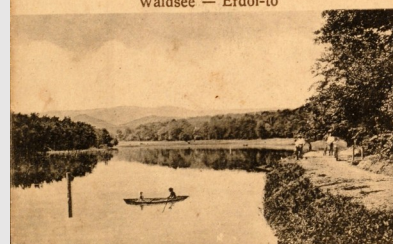

Waldwirthshaus — Erdövendéglő

Waldwirthshaus — Erdövendéglő

Hermannstadt — Nagyszeben

Waldsee — Erdői-tó

Waldsee — Erdői-tó

Nu știm exact care este data exactă a construirii vechiului han. Putem spune însă că a fost proprietatea orașului deoarece numai acele clădiri aveau pe frontispiciu stema orașului. În secolul al XVII-lea s-a numit *Lusthaus* – Casa de petreceri și de vânatoare a orașului. În 1775 a fost construit *Wirthaus* – Han de către Magistratul orașului, puțin mai în spatele vechiului *Lusthaus*. La 18 octombrie 1791 familia hangiului, un cetățean al orașului și o slugă a hanului sunt uciși. Criminalul a fost executat în Piața Mare a orașului ca exemplu de justiție.

În 25 iulie 1852 alaiul împăratului Franz Iosef poposește într-o pajiște de lângă han în excursia sa spre Cisnădie și Cisnădioara. Noul Han din Pădure a fost construit între 1914-1916, pe locul vechiului han dăruit la mijlocul secolului al XIX-lea.

CABANA „VALEA AURIE”

Imaginea care a dat identitate locului

Cabana Valea Aurie (*Waldcafe – Goldtal Ferienheim*) a aparținut lui Jacobini iar după naționalizare s-a construit o cabană nouă, cu același nume, pe locul fostei cabane.

Popicăria din Pădurea Dumbrava

Sommerhäuser bei der alten Schiesstätte

Case de vară din vechiul poligon de trageri